

[Krag.]

hele vor byggematerialeindustri og medvirker til at gøre boliger dyrere her i landet, end de behøvede at være, men udenfor dette område har man, hvad jeg vil kalde et gråt monopolområde, et område, hvor der i og for sig hverken foreligger særlig store, dominerende virksomheder eller prisaftaler, men hvor der ganske tydeligt foreligger en monopolistisk tilstand. Det kan være gennem bruttoprissystemer, der tvinger detailhandleren til at tage en højere avance, end han måske ellers ville tage, det kan være ved kalkulationssædvaner, gennemført af brancheforeninger, det kan være ved prisføreskab, hvor alle producenter følger en enkelt, særlig dominerende producent, eller det kan være derigennem, at bestyrelsesmedlemmerne går igen fra virksomhed til virksomhed. Gør f. eks. det tankeeksperiment, at alle vore store trykkerier, der er aktieselskaber, havde de samme bestyrelsesmedlemmer, og at disse samme bestyrelsesmedlemmer f. eks. også sad i papirfabrikkernes bestyrelse. Hvad tror man så om fri konkurrence på det område?

Jeg tror, der er meget lidt fri konkurrence. Overhovedet tror jeg, vi efterhånden er kommet så langt i monopoliseringen, at vi ikke skal spørge, hvor megen monopolistisk indflydelse der er, men skal stille det modsatte spørgsmål: Hvor mange varepriser er der egentlig tilbage i dette land, der fastsættes på liberalistisk vis? På hvor mange områder har vi egentlig en tilstand, hvor et stort antal af hinanden uafhængige producenter og varesælgere står overfor et stort antal af hinanden uafhængige købere af varer? Det er betingelserne for fri konkurrencedannelse. Hvor findes den egentlig? For hvor stor en del af vort erhvervslivs vareområder findes den egentlig? Jeg tror, den findes på et meget lille område, og derfor er det nødvendigt, at vi får den revision af vor monopol- og trustlovgivning, som der her kaldes på. Her er vi så heldige, at vi har den situation, at ikke alene socialdemokratiet, men også det radikale venstre, ja, endog retsforbundet kræver det samme. Med andre ord — vi venter kun på den høje regering. Vi må kunne formulere vore krav om, at der her hurtigt sker indgreb, at man ikke venter på trustkommissionen, men at der nu fra ministeren kommer et forslag overfor et monopolistisk system, som æder sig ind i det danske samfund

fra dag til dag. Disse indgreb skal komme hurtigt, og da så stort et flertal her i salen er enigt deri, må vi også kunne få regeringen og den højtærede handelsminister til at marchere.

Anker Lau: Jeg har ikke mange bemærkninger i denne omgang. Jeg vil takke den højtærede minister, fordi han er villig til at drøfte spørgsmålet om § 8, stk. 3, som jeg var inde på.

Til gengæld vil jeg beklage, at vi ikke kunne blive enige om det urigtige i den fremgangsmåde, der har været fulgt ved denne sags forelæggelse for priskontrolrådet. Det er der imidlertid ikke noget at gøre ved. Jeg mener, at rækkefølgen har været den omvendte af, hvad den burde have været, men sket er sket, og det kan jo godt være, vi bliver nogenlunde tilfredse med resultatet — jeg skal derfor ikke fortsætte en diskussion om fremgangsmåden.

Overfor det ærede medlem hr. Krag meget stærkt agitatorisk og propagandistisk formede indlæg er det temmelig overflødigt at komme med bemærkninger fra denne talerstol, men der kunne måske alligevel være grund til at sige et par ting. Hele det ærede medlems tale synes nemlig efter min mening at gå ud på at føre en krampagtig kamp for at bevare prisrestriktionerne, på at føre en argumentation frem, som i alt fald må have det formål at bevare disse uden hensyn til, hvordan forholdene udvikler sig. Vi kan naturligvis ikke vente at blive enige med det ærede medlem hr. Krag — det er jeg klar over. Enten har vi krise, og så skal vi have restriktioner, eller også kan vi risikere at få krise, og så skal vi også have restriktioner. På den måde vil man altid kunne argumentere sådan, at vi aldrig nogensinde kommer af med en lov som prisloven eller lignende restriktionslove. Dette fører frem til den slutbetragtning, som det ærede medlem hr. Krag i virkeligheden også nærer: at prisloven bør være permanent på alle områder.

Vi er ganske uenige med det ærede medlem i dette synspunkt. Vi mener, det vil være en ulykke for hele det danske samfund — og ganske særlig for danske forbrugere —, hvis man for tid og evighed sætter den frie konkurrence ud af spillet; man kan så tale nok så hånlige om den frie konkurrence og om, at den ingen steder findes o. s. v. Nu har man opfundet et nyt